

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛІНСЬКОГО
Педагогічний факультет
Кафедра початкової та дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з інноваційно-педагогічної
роботи П.В. Михальченко

30 серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ

Ступінь магістра
Галузь знань: 01 Освіта/ Педагогіка
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Освітньо-професійна програма Дошкільна освіта

Робота програми навчальної дисципліни «Педагогіка сімейного виховання» для студентів спеціальності 017 Дошкільна освіта

Розробила: Лисовська Тетяна Адмінівна, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук, (Лисовська Т. А.)

Робота програма затверджена на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти

Протокол від «29» серпня 2023 р. №1

Завідуюча кафедрою (Нелюбова С. І.)

«29» серпня 2023 р.

Анотація

Підготовка молоді до вступу в шлюб, до майбутнього сімейного життя – одна із складових частин загальної системи виховання підростаючого покоління. В українському суспільстві молодь є найбільш активною частиною населення, а її чисельність визначає рівень народжуваності, тобто – демографічні перспективи держави. В ієрархічній системі ціннісних орієнтацій молоді, згідно досліджень, сім'я, як надзвичайно важливий елемент соціальної структури суспільства, відіграє важливу роль. Зміни, які відбуваються в сім'ї, впливають на характер суспільних відносин, на стан і розвиток самого суспільства. Теоретичні знання про шлюб, сім'ю та цінності повинні розглядатися з позиції соціального, правового, психолого-педагогічного та морально-етичного підходів.

Сучасний фахівець, що працює у сфері надання допомоги особистості та розкриття її потенційних можливостей для ефективної самореалізації у суспільстві, не повинен нехтувати знаннями про такі важливі проблеми, як основи сім'ї і родинне виховання. Особистістю не народжуються — нею стають у процесі спілкування і діяльності. Саме через соціальне середовище, в якому перебуває людина, набуваються знання, досвід і практичні вміння для налагодження стосунків з іншими людьми. А перше соціальне середовище, яке оточує дитину — це сім'я. Яка сім'я, на яких принципах базується виховання, особистість батька, матері та інших членів родини, специфіка сімейного спілкування, сімейні традиції і свята — все це здійснює неоціненний вплив на розвиток і формування особистості дитини. Досвід, що отримує дитина через взаємодію з батьками, закріплюється і формує відповідні моделі стосунків з іншими людьми, що передаються із покоління в покоління. У кожному суспільстві складається відповідна культура взаємин і взаємодії між батьками й дітьми, виникають соціальні стереотипи, відповідні установки і погляди на виховання у сім'ї. Нові соціально-економічні умови розвитку нашої країни створюють труднощі, з якими зустрічаються сучасні батьки, і це неодмінно позначається на сімейних стосунках. Тому головна мета курсу — розкрити сучасні наукові уявлення про педагогіку сімейного виховання, доцільні шляхи і засоби сімейного виховання дітей та сформувані у студентів певні вміння і навички консультування батьків з питань сімейної педагогіки.

Ключові слова: суспільство, культура батьківського спілкування, дитина дошкільного віку.

Annotation

Preparing young people for marriage, for future family life - one of the components of the overall system of education of the younger generation. In Ukrainian society, young people are the most active part of the population, and their number determines the birth rate, ie - the demographic prospects of the state. In the hierarchical system of value orientations of young people, according to research, the family, as an extremely important element of the social structure of society, plays an important role. The changes that take place in the family affect the nature of social relations, the state and development of society itself. Theoretical knowledge about marriage, family and values should be considered from the standpoint of social, legal, psychological, pedagogical and moral and ethical approaches. Thus, the social aspect is revealed in the topics "Marriage and the family as a factor in the stability of society", "The main functions of the family in the modern world", "The state and development of the family: the demographic aspect"; legal – «Legal foundations of the family», «Rights and responsibilities of parents and children", moral and ethical - "Culture of family relationships", "Family values, etc.

The modern professional working in the field of personal assistance and the discovery of its potential for effective self-realization in society should not neglect knowledge of such important issues as the basics of the family and family upbringing. They are not born a personality - they become it in the process of communication and activity. It is through the social environment in which a person is that knowledge, experience and practical skills are acquired to establish relationships with other people. And the first social environment that surrounds a child is the family. What kind of family, on what principles the upbringing is based, the personality of the father, mother and other family members, the specifics of family communication, family traditions and holidays - all this has an invaluable influence on the development and formation of the child's

personality. The experience gained by the child through interaction with parents is consolidated and forms appropriate models of relationships with other people, which are passed down from generation to generation. In every society there is an appropriate culture of relationships and interactions between parents and children, there are social stereotypes, appropriate attitudes and views on family upbringing. New socio-economic conditions for the development of our country create difficulties that modern parents face, and this inevitably affects family relationships. Therefore, the main purpose of the course is to reveal modern scientific ideas about the pedagogy of family education, appropriate ways and means of family education of children and to form in students certain skills and abilities to advise parents on family pedagogy.

Key words: society, culture of parental communication, preschool child.

1. Опис навчальної дисципліни.

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів—3	Галузь знань 01 «Освіта» / Педагогіка	Вибіркова
Загальна кількість годин – 90 год.	Спеціальність 012 Дошкільна освіта	<i>Рік підготовки:</i>
		2-й
		Семестр – 3
		<i>Лекції</i> 16 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,8 год. самостійної роботи студента – 8 год. http://moodle.mdu.edu.ua/my/	Ступінь магістра	<i>Практичні</i> 20 год.
		<i>Самостійна робота</i> 54 год.
		Вид контролю: залік

Мова навчання – українська

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 90 год.: 50 год. – аудиторні заняття, 40 год. – самостійна робота (55% ~ 45%).

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів–3	Галузь знань 01 «Освіта» / Педагогіка	Вибіркова
Загальна кількість годин – 90 год.	Спеціальність 012 Дошкільна освіта	<i>Рік підготовки:</i>
		2-й
		Семестр – 3
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,8 год. самостійної роботи студента – 8 год. http://moodle.mdu.edu.ua/my/	Ступінь магістра	<i>Лекції</i> 6 год.
		<i>Практичні</i> 12 год.
		<i>Самостійна робота</i> 72 год.
		Вид контролю: залік

Мова навчання – українська

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 90 год.: 16 год. – аудиторні заняття, 74 год. – самостійна робота (12% ~ 88%).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу полягає в усвідомленні майбутніми фахівцями дошкільної царини важливості соціальної ролі сім'ї, особливості співпраці сімейного і суспільного дошкільного виховання, знайомство їх з видами, особливостями, функціями сучасної сім'ї; розкриття сучасних наукових уявлень про педагогіку сімейного виховання, доцільні шляхи і засоби сімейного виховання дітей та сформувані у студентів певні вміння та навички консультування батьків з питань сімейної педагогіки.

Завдання курсу:

- навчити студентів використовувати різноманітні методики діагностування сімей; аналізувати життєві ситуації з подальшим визначенням варіантів поведінки батьків та дітей;
- сформувані вміння проводити діагностування сімей;
- навчити студентів розуміти відмінності між різними родинами та відповідно сприймати їх;
- навчити створювати та випробовувати на практиці стратегії виховного впливу, які визначаються потребами родини та громади;
- сформувані вміння підвищувати рівень педагогічної культури батьків, враховуючи їхній загальний розвиток, активність, різноманітні інтереси на основі відроджуваних традицій української етнопедагогіки та досягнень світової педагогіки.

Передумови для вивчення дисципліни: педагогіка дошкільна, психологія загальна, психологія дитяча, теорія і методика співпраці з родинами, фахові методики.
Навчальна дисципліна складається з 3-х кредитів.

Програмні результати навчання:

ПР-03. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів

ПР-06. Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини.

ПР-10. Володіти вміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

ПР-14. Планувати, організовувати і здійснювати експериментальні дослідження в сфері дошкільної освіти, обробляти результати досліджень з використанням статистичних методів, аргументувати висновки і презентувати результати досліджень.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК-7 здатність знаходити джерела інформації зі сфери вищої і дошкільної освіти та критично опрацювати їх;

ЗК-8 здатність до вільного користування засобами сучасних інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення завдань професійної діяльності;

ЗК-9 здатність здійснювати взаємодію з учасниками освітньо-виховного процесу у сфері вищої і дошкільної освіти з використанням сучасних інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК-10 здатність проектувати педагогічні технології підготовки студентів зі спеціальності «Дошкільна освіта», з використанням сучасних інформаційних засобів.

II. Фахові:

ФК-1 здатність розробляти та реалізовувати педагогічні технології з дошкільної педагогіки;

ФК-4 здатність адаптувати ідеї вальдорфської педагогіки в українській освітянській практиці;

ФК-6 здатність визначати і діагностувати особливості розвитку особистості в різних видах діяльності (індивідуальна і групова), виявляти й обґрунтовувати ефективність освітніх програм для вищої і дошкільної ступенів системи освіти;

ФК-9 здатність розробляти і реалізовувати новітні технології, які враховують особливості розвитку дитини з особливими освітніми потребами;

ФК-11 здатність модифікувати, адаптувати та створювати нові методи і методики навчально-дослідницької діяльності в галузі дошкільної освіти з використанням сучасних інформаційних технологій.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1. Особливості становлення та розвитку інституту сім'ї в Україні.

Тема 2. Стан сім'ї в сучасному суспільстві.

Тема 3. Специфіка сімейного виховання.

Тема 4. Теоретико-методологічні основи сімейного виховання. Роль батьківського спілкування у вихованні дитини.

Тема 5. Педагогічна культура батьків – запорука ефективного освітнього процесу.

Тема 6. Взаємодія інститутів родинного і суспільного виховання дітей дошкільного віку. Заклад дошкільної освіти і сім'я.

Тема 7. Форми і методи взаємодії закладу дошкільної освіти із сім'єю.

Тема 8. Педагогічна просвіта сучасних батьків.

Тема 9. Домашнє насильство – найвища міра моральної деградації.

Тема 10. Виховання дітей у сучасній молодій сім'ї.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Сім'я як соціокультурне середовище, в якому виховується дитина.

Тема 1. Особливості становлення та розвитку інституту сім'ї в Україні.

Становлення та розвиток сім'ї як суспільного інституту. Сім'я – найменша клітина нашого суспільства, в якій як у фокусі, відображається все життя нашої країни (В.О. Сухомлинський). Традиційні шляхи сімейного виховання в Україні як педагогічна система. Співпраця педагогів і батьків, громадськості у вихованні дітей.

Тема 2. Стан сім'ї в сучасному суспільстві.

Сім'я як специфічна педагогічна система. Основними функції сучасної сім'ї: економічна, репродуктивна, виховна, реактивна, комунікативна, регулятивна.

Сімейне виховання в різні періоди розвитку суспільства. Правові основи сучасного сімейного виховання.

Кредит 2. Особливості педагогіки сімейного виховання

Тема 3. Специфіка сімейного виховання

Сучасні форми сім'ї. Фактори стабільності шлюбу і сім'ї. Проблеми стабільності шлюбу і сім'ї (за результатами опитування батьків). Типові критичні періоди у житті сім'ї. Життєвий цикл сім'ї. Умови створення психологічно здорової сім'ї. Основні специфічні ознаки сімейного виховання, його відмінність від суспільного. Виховна функція сім'ї. Сім'я – мала соціально-психологічна група, члени якої пов'язані шлюбними або родинними стосунками, спільністю побуту і взаємною моральною відповідальністю. Соціальна роль сім'ї обумовлена потребою суспільства у фізичному та духовному відтворенні населення..

Тема 4. Теоретико-методологічні основи сімейного виховання. Роль батьківського спілкування у вихованні дитини.

Стили сімейного виховання. Принципи та загальна стратегія сучасного сімейного виховання. Методи сімейного виховання і специфіка їх застосування. Батьківське спілкування: поняття, функції та компоненти. Культура батьківського спілкування.

Тема 5. Педагогічна культура батьків – запорука ефективного освітнього процесу.

Типові помилки і прорахунки батьків при спілкуванні з дітьми: нестриманість у спілкуванні, поспішність у судженнях і висновках відносно тимчасового психічного стану і дій підлітків; фамільярність, дратівливість, ворожість, брутальність у спілкуванні й у ставленні до підлітків; зайва причепливість до слів, вчинкам і дій підлітків; вільність у спілкуванні з підлітками, повідомлення їм стихійної інформації; апатія, байдужість в тих ситуаціях спілкування з підлітками, коли необхідно виявити свою моральну і життєву позицію.

Кредит 3. Дитина в сім'ї та в закладі дошкільної освіти.

Тема 6. Взаємодія інститутів родинного і суспільного виховання дітей дошкільного віку. Заклад дошкільної освіти і сім'я.

Типи сімей та основні хиби сімейного виховання. Упродовж історії людства склалися два види виховання підростаючого покоління: сімейне й суспільне. Кожна з них є соціальним інститутом виховання і має свої можливості у формуванні особистості дитини.

За рівнем виконання виховної місії сім'ї умовно поділяють на 4 типи: 1) благополучні; 2) формально-благополучні; 3) неблагополучні; 4) неповні.

Тема 7. Форми і методи взаємодії закладу дошкільної освіти із сім'єю.

Співробітництво закладу дошкільної освіти із сім'єю. Методи вивчення сім'ї та участь батьків у діяльності дошкільного закладу. Умови успішного родинного виховання в сучасних умовах.

Тема 8. Педагогічна просвіта сучасних батьків. Психолого-педагогічна освіта батьків з метою підвищення їх педагогічної культури – один з напрямів співробітництва закладу дошкільної освіти з сім'єю.

Тема 9. Домашнє насильство – найвища міра моральної деградації.

Запобігання домашньому насильству – система заходів, що здійснюються органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, а також громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, та спрямовані на підвищення рівня обізнаності суспільства щодо форм, причин і наслідків домашнього насильства, формування нетерпимого ставлення до насильницької моделі поведінки у приватних стосунках, небайдужого ставлення до постраждалих осіб, насамперед до постраждалих дітей, викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків, а також будь-яких звичаїв і традицій, що на них ґрунтуються;

Тема 10. Виховання дітей у сучасній молодій сім'ї

Система методів сімейного виховання, її характеристика (виховні впливи: когнітивні, емоційні, поведінкові). Авторитет батьків. Види авторитету (формальний, функціональний, особистий). Сутність та зміст батьківського авторитету. Принципи побудови ефективної комунікації у дитячо батьківських стосунках (Т. Дрейкус, Х. Джайнотт, Т. Гордон). Стилі сімейного виховання. Заохочення і покарання як способи регуляції поведінки дитини. Психологічні умови їх ефективності (біхевіоризм, психоаналіз, гуманістична психологія). Дисциплінування дій дитини у сім'ї та його значення для морального розвитку. Система батьківського контролю (вимоги, заборони, санкції). Види порушень сімейного виховання: гіпопротекція, гіперпротекція (потураюча і домінуюча), гіперсоціалізуюче виховання (за типом підвищеної моральної відповідальності), емоційне пригноблення, суперечливе виховання, жорстоке поводження, їх вплив на розвиток дитини. Причини неадекватного ставлення до дитини. Види жорстокості до дитини. Організація безпечного середовища для дітей.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усьо го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Сім'я як соціокультурне середовище, в якому виховується дитина						
Тема 1. Особливості становлення та розвитку інституту сім'ї в Україні.	15	4	2			9
Тема 2. Стан сім'ї в сучасному суспільстві.	15	2	2			11
Усього годин:	30	6	4			20
Кредит 2. Особливості педагогіки сімейного виховання						
Тема 3. Специфіка сімейного виховання	10	2	2			6
Тема 4. Теоретико-методологічні основи сімейного виховання. Роль батьківського спілкування у вихованні дитини.	10	4	2			4
Тема 5. Педагогічна культура батьків – запорука ефективного освітнього процесу.	10		2			8
Усього годин:	30	6	6			18
Кредит 3. Дитина в сім'ї та в закладі дошкільної освіти.						
Тема 6. Взаємодія інститутів родинного і суспільного виховання дітей дошкільного віку.	6	2	2			2
Тема 7. Форми і методи взаємодії закладу дошкільної освіти із сім'єю.	6		2			4
Тема 8. Педагогічна просвіта сучасних батьків.	6	2	2			2
Тема 9. Домашнє насильство – найвища міра моральної деградації.	6		2			4
Тема 10. Виховання дітей у сучасній молодій сім'ї.	6		2			4
Усього годин:	30	4	10			16
Разом:	90	16	20			54

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усьо го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Сім'я як соціокультурне середовище, в якому виховується дитина						
Тема 1. Особливості становлення та розвитку інституту сім'ї в Україні.	15	2				13
Тема 2. Стан сім'ї в сучасному суспільстві.	15		2			13
Усього годин:	30	2	2			26
Кредит 2. Особливості педагогіки сімейного виховання						
Тема 3. Специфіка сімейного виховання	10					10

Тема 4. Теоретико-методологічні основи сімейного виховання. Роль батьківського спілкування у вихованні дитини.	10	2	2			6
Тема 5. Педагогічна культура батьків – запорука ефективного освітнього процесу.	10		2			8
Усього годин:	30	2	4			24
Кредит 3. Дитина в сім'ї та в закладі дошкільної освіти.						
Тема 6. Взаємодія інститутів родинного і суспільного виховання дітей дошкільного віку.	6	2				4
Тема 7. Форми і методи взаємодії закладу дошкільної освіти із сім'єю.	6		2			4
Тема 8. Педагогічна просвіта сучасних батьків.	6					6
Тема 9. Домашнє насильство – найвища міра моральної деградації.	6		2			4
Тема 10. Виховання дітей у сучасній молодій сім'ї	6		2			4
Усього годин:	30	2	6			22
Разом:	90	6	12			72

4. Теми лекційних занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Сім'я як соціокультурне середовище, в якому виховується дитина.		
1.	Тема 1. Особливості становлення та розвитку інституту сім'ї в Україні.	4
2.	Тема 2. Стан сім'ї в сучасному суспільстві.	2
Кредит 2. Особливості педагогіки сімейного виховання.		
3.	Тема 3. Специфіка сімейного виховання	2
4.	Тема 4. Теоретико-методологічні основи сімейного виховання.	4
Кредит 3. Дитина в сім'ї та в закладі дошкільної освіти.		
5.	Тема 6. Взаємодія інститутів родинного і суспільного виховання дітей дошкільного віку. Заклад дошкільної освіти і сім'я.	2
6.	Тема 10. Педагогічна просвіта сучасних батьків.	2
Разом:		16

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Сім'я як соціокультурне середовище, в якому виховується дитина.		
1.	Тема 1. Особливості становлення та розвитку інституту сім'ї в Україні.	2

	Кредит 2. Особливості педагогіки сімейного виховання.	
2.	Тема 4. Теоретико-методологічні основи сімейного виховання. Роль батьківського спілкування у вихованні дитини.	2
Кредит 3. Дитина в сім'ї та в закладі дошкільної освіти.		
3.	Тема 6. Взаємодія інститутів родинного і суспільного виховання дітей дошкільного віку. Заклад дошкільної освіти і сім'я.	2
	Разом:	6

5. Теми практичних занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Сім'я як соціокультурне середовище, в якому виховується дитина		
1.	Тема 1. Особливості становлення та розвитку інституту сім'ї в Україні.	2
2.	Тема 2. Стан сім'ї в сучасному суспільстві.	2
Кредит 2. Особливості педагогіки сімейного виховання.		
3.	Тема 3. Специфіка сімейного виховання	2
4.	Тема 4. Теоретико-методологічні основи сімейного виховання.	2
5.	Тема 5. Педагогічна культура батьків- запорука ефективного освітнього процесу.	2
Кредит 3. Дитина в сім'ї та в закладі дошкільної освіти.		
6.	Тема 6. Взаємодія інститутів родинного і суспільного виховання дітей дошкільного віку. Заклад дошкільної освіти і сім'я.	2
7.	Тема 7. Форми і методи взаємодії закладу дошкільної освіти із сім'єю.	2
8.	Тема 8. Педагогічна просвіта сучасних батьків.	2
9.	Тема 9. Домашнє насильство – найвища міра моральної деградації.	2
10.	Тема 10. Виховання дітей у сучасній молодій сім'ї.	2
	Разом:	20

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Сім'я як соціокультурне середовище, в якому виховується дитина		
1.	Тема 2. Стан сім'ї в сучасному суспільстві.	2
Кредит 2. Особливості педагогіки сімейного виховання.		
2.	Тема 4. Теоретико-методологічні основи сімейного виховання. Роль батьківського спілкування у вихованні дитини.	2
3.	Тема 5. Педагогічна культура батьків- запорука ефективного освітнього процесу.	2
Кредит 3. Дитина в сім'ї та в закладі дошкільної освіти.		

3.	Тема 7. Форми і методи взаємодії закладу дошкільної освіти із сім'єю.	2
4.	Тема 9. Домашнє насильство – найвища міра моральної деградації.	2
5.	Тема 10. Виховання дітей у сучасній молодій сім'ї.	2
	Разом:	12

6. Самостійна робота Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Сім'я як соціокультурне середовище, в якому виховується дитина		
1.	Тема 1. Особливості становлення та розвитку інституту сім'ї в Україні.	9
2.	Тема 2. Стан сім'ї в сучасному суспільстві.	11
Кредит 2. Особливості педагогіки сімейного виховання		
3.	Тема 3. Специфіка сімейного виховання	6
4.	Тема 4. Теоретико-методологічні основи сімейного виховання.	4
5.	Тема 5. Педагогічна культура батьків - запорука ефективного освітнього процесу.	8
Кредит 3. Дитина в сім'ї та в закладі дошкільної освіти.		
6.	Тема 6. Взаємодія інститутів родинного і суспільного виховання дітей дошкільного віку. Заклад дошкільної освіти і сім'я.	2
7.	Тема 7. Форми і методи взаємодії закладу дошкільної освіти із сім'єю.	4
8.	Тема 8. Педагогічна просвіта сучасних батьків.	2
9.	Тема 11. Домашнє насильство – найвища міра моральної деградації.	4
10.	Тема 10. Виховання дітей у сучасній молодій сім'ї.	4
	Разом:	54

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Сім'я як соціокультурне середовище, в якому виховується дитина		
1.	Тема 1. Особливості становлення та розвитку інституту сім'ї в Україні.	13
2.	Тема 2. Стан сім'ї в сучасному суспільстві.	13
Кредит 2. Особливості педагогіки сімейного виховання		
3.	Тема 3. Специфіка сімейного виховання	10
4.	Тема 4. Теоретико-методологічні основи сімейного виховання.	6
5.	Тема 5. Педагогічна культура батьків - запорука ефективного освітнього процесу.	8
Кредит 3. Дитина в сім'ї та в закладі дошкільної освіти.		

6.	Тема 6. Взаємодія інститутів родинного і суспільного виховання дітей дошкільного віку. Заклад дошкільної освіти і сім'я.	4
7.	Тема 7. Форми і методи взаємодії закладу дошкільної освіти із сім'єю.	4
8.	Тема 8. Педагогічна просвіта сучасних батьків.	6
8.	Тема 9. Домашнє насильство – найвища міра моральної деградації.	4
10.	Тема 12. Виховання дітей у сучасній молодій сім'ї.	4
	Разом:	72

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	80-89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	65-79 (добре)		
D	55-64 (задовільно)		
E	50-54 (достатньо)	3 (задовільно)	Не зараховано
FX	35-49 (незадовільно)	2 (незадовільно)	
F	1-34 (неприйнятно)		

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури. за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

Студенту виставляється дуже добре ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки, за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

Студенту виставляється добре за успішне виконання практичних завдань, засвоєння

основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.

Студенту виставляється достатньо за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.

Мінімальний задовільно виставляється студенту, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 150 до 300 балів (за 3 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний **розподіл балів, які отримують студенти за 3 крд.**

Поточне оцінювання та самостійна робота										КР	Накопичувальні бали/сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	300/150*
25	25	25	25	25	20	20	25	30	30		

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

1. Навчально-методичний комплекс.
2. Методичні рекомендації до практичних занять.
3. Електронна презентація лекцій.
4. Матеріали лекцій на електронних носіях.
5. Відео-матеріали, документальні фільми.
6. Тести, методики, опитувальники, діагностувальні матеріали.

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

12. Рекомендована література

Базова

1. Бех І.Д. Виховання особистості : підручник. К.: Либідь, 2008. 848 с.
2. Корчага Н., Баранюк О. Особливості організації просвітницької роботи з батьками // Психолог. 2008. № 3. С. 32.
3. Крутій К. Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу: монографія: у 2-х ч. Частина друга. Концепція, Програма розвитку та освітні програми ДНЗ. Запоріжжя: ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2010. 284 с.
4. Лісовська Т.А. Сімейне виховання : навчально-методичний посібник. Миколаїв :

видавець Румянцева Г. В., 2023. 152 с.

5. Максименко С.Д., Євтух М.Б., Цехмістер Я.В., Лазуренко О.О. Психологія та педагогіка. Підручник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. 584 с.

6. Сіренко А.Є. «Формуємо впевнену особистість дошкільника» / Програма для дітей старшого дошкільного віку щодо формування впевненості у собі А. Є. Сіренко. Черкаси: ЧОПОП, 2014. 48 с.

Допоміжна

1. Колосова Н.М. Педагогічна підтримка дітей дошкільного віку / Наука і освіта, 2008. № 6. С. 85-88.

2. Стельмахович М. Народна педагогіка; Українське родинознавство. К.: Освіта, 1992. 186с.

3. Сухомлинський В. О. Мікроклімат вашого дому // Твори. В 5-ти томах. К.: Радянська школа, 1977. 386 с.

4. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка. К. : 1978. 263 с.

5. Соціально-педагогічна діяльність вищих навчальних закладів щодо формування сімейних цінностей у студентської молоді: навчально-методичний посібник/ за заг. ред. д-ра іст. наук, проф.. О.А.Удода. Суми : Сумський державний університет, 2014. 198 с.

6. Товкач І.Є. Хочу бути мамою, хочу бути татом: навч-метод. посіб. К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. 366 с

Інформаційні ресурси

1. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/_Index.php
2. <http://www.rsl.ru/ru/s3/s331/s122/d1312/d13123310/>
3. http://lib.nspu.ru/elibrary/inet_book.html?rectype=a&biblevel=m&cnt=20&page=2
4. <http://www.alleng.ru/edu/psych2.htm>
5. <http://www.psdict.ru/>
6. http://www.koob.ru/practic_psychology/
7. http://www.koob.ru/shneider_l/semeynaya_psihologia